

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 8 sierpnia 2016 roku Sąd Rejonowy - Sąd Pracy w P. IV Wydział Pracy w sprawie IV P 116/14:

1. zasądził od A. I. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w P. na rzecz D. P. kwotę 615,62 zł (sześćset piętnaście złotych sześćdziesiąt dwa grosze) brutto tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 lipca 2012 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;
2. zasądził od A. I. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w P. na rzecz D. P. kwotę 381,57 zł (trzysta osiemdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt siedem groszy) brutto tytułem wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy;
3. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
4. nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie punktu 1 i 2;
5. nie obciążył powoda kosztami sądowymi;
6. zasądził od D. P. na rzecz A. I. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w P. kwotę 308,22 zł (trzysta osiem złotych dwadzieścia dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu;
7. nakazał pobrać od A. I. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w P. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Pabianicach kwotę 452,50 zł (czteryście pięćdziesiąt dwa złote pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

D. P. był pracownikiem A. I. (2) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony od dnia 7 maja 2012 r. do 15 grudnia 2012 r. Powód zajmował stanowisko tynkarza/montera systemów dociepleniowych – pracownika ogólnobudowlanego w pełnym wymiarze czasu pracy z miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie 1 500 złotych brutto, a w przypadku pracy na terenie krajów Unii Europejskiej zgodnie z regulaminem wynagradzania i aneksem do umowy o pracę.

W dniu 5 maja 2012 r. strony podpisały aneks do umowy o pracę zgodnie z którym powód został skierowany do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy na teren Niemiec celem realizacji kontraktów z firmą (...) oraz (...)&Co.KG na stanowisku tynkarz/monter systemów dociepleniowych na czas realizacji kontraktu, nie dłużej niż do wygaśnięcia umowy o dzieło pracodawcy. Powód miał otrzymać wynagrodzenie w wysokości minimalnej 9,75 zł brutto za każdą efektywnie przepracowaną godzinę.

W załączniku nr 1 do aneksu nr (...) do umowy o pracę z dnia 5 maja 2012 r. powód wyraził zgodę na bieżące naliczanie równowartości przysługującego mu proporcjonalnie wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy po każdym przepracowanym miesiącu zgodnie z przepracowanym wymiarem. Świadczenie to miało być wypłacane jako równowartość zaliczki na poczet świadczenia urlopowego i zostać rozliczone w terminie 14 dni od daty zakończenia pracy na terenie Niemiec. Strony ustaliły, iż rozliczenie to wyczerpuje roszczenie powoda w stosunku do pozwanego z tytułu należnego urlopu wypoczynkowego.

Powód był zatrudniony u pozwanego od 7 maja 2012 r. do 19 czerwca 2012 r. W okresie zatrudnienia powód nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego. W okresie od 11 czerwca 2016 r. do 18 czerwca 2012 r. powód przebywał na zwolnieniu lekarskim.

Powód w maju 2012 r. pracował 130 godzin i 30 minut, a w czerwcu 2012 r. 31 godzin.

Powodowi wypłacono tytułem wynagrodzenia za maj 2012 r. kwotę 1 223,36 euro netto, a za czerwiec 2012 r. kwotę 254,29 euro netto.

Wysokość wynagrodzenia za czas choroby w okresie od 11 czerwca 2012 r. do 18 czerwca 2012 r. wynosi 381,57 zł brutto. Ekwiwalent pieniężny za 4 dni urlopu wynosi 615,62 zł brutto.

Pozwany przekazał powodowi odzież roboczą o wartości 240 zł, której to odzieży powód nie zwrócił pracodawcy po zakończeniu pracy.

Sąd Rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o osobowe źródło dowodowe w postaci zeznań stron, a także pozaosobowy materiał dowodowy w postaci dokumentów załączonych do akt sprawy, których wiarygodność, jak i sposób pozyskania nie był kwestionowany stanowiąc pełnowartościowy dowód w sprawie. Sąd ustalając wysokość ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy oparł się na opinii biegłego z zakresu zatrudnienia i płac. Opinia jest konsekwentna i spójna oraz ostatecznie po wydaniu przez biegłego opinii uzupełniającej, w której biegły ustosunkował się do zarzutów strony pozwanej, nie była kwestionowana przez strony.

W zakresie ustalenia, iż pozwany przekazał powodowi odzież roboczą o wartości 240 zł, Sąd oparł się na zeznaniach pozwanego. Jednocześnie powód potwierdził fakt otrzymania odzieży i wskazał, iż jej wartość stanowiła ok. 50 euro. Jednakże w ocenie Sądu twierdzenia powoda o zwrocie odzieży na rzecz pracodawcy nie zostały udowodnione.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo D. P. jest częściowo zasadne.

W odniesieniu do kwestii ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy Sąd wskazał, że zgodnie z art. 171 § 1 k.p. w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy jest wyjątkiem od prawa pracownika do wykorzystania urlopu w naturze. Zwolnienie się pracodawcy z obowiązku udzielenia urlopu w naturze przez zapłatę w to miejsce ekwiwalentu pieniężnego w innych sytuacjach niż przewidziane prawem jest niedopuszczalne. Sąd podkreślić, iż przepis art. 171 § 1 k.p. wskazuje przypadki, kiedy zamiast urlopu w naturze nastąpić może wypłata ekwiwalentu jako surogatu tego urlopu. Jest to przy tym wyczerpujące, gdyż tylko przyjęcie formuły zamkniętego katalogu przyczyn służy ochronie pracownika przed zamianą naturalnego wykorzystania urlopu na ekwiwalent pieniężny. Rozszerzenie tego katalogu nie jest możliwe również mocą woli stron stosunku pracy, nie mogą one bowiem uzgodnić, że pracownik otrzyma ekwiwalent mimo niewystąpienia okoliczności wskazanych w § 1 art. 171 k.p. (K. Baran (red.), Kodeks pracy. Komentarz, wyd. III, WK2016). Prawo do ekwiwalentu jest niezależne od sposobu ustania stosunku pracy. Jest ono prawem pochodnym od prawa do urlopu. Jednocześnie Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego (powołującego się na § 1 pkt 1 załącznika nr 1 do aneksu nr (...) do umowy o pracę zgodnie z którym powód zgodził się na bieżące naliczanie równowartości przysługującego mu proporcjonalnie wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy po każdym przepracowanym miesiącu zgodnie z przepracowanym wymiarem) w zakresie w jakim wskazywał, że kwota 261,63 euro wypłacona powodowi wraz z wynagrodzeniem za pracę stanowiła zaliczkę wypłaconą na poczet wynagrodzenia urlopowego. Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego wskazując, że zgodnie z art. 152 § 2 k.p. pracownik nie może zrzec się prawa do urlopu wypoczynkowego, a prawo to jest jego prawem osobistym i niezbywalnym i odnosi się to zarówno do urlopu bieżącego jak i zaległego (tak w wyroku Sądu Najwyższego z 7 lutego 1967 roku, sygn. akt I PR 53/67, OSPiKA z 1967 r., nr 12, poz. 287). Regulacja ta ma charakter bezwzględnie obowiązujący, co oznacza, że nie może być wyłączona wolą stron układających kontrakt. Zakaz zrzeczenia się urlopu w ocenie Sądu oznacza także to, że strony nawiązując stosunek pracy nie mogą zastrzec, że wynagrodzenie będzie obejmowało ekwiwalent za urlop. Założenie takie prowadziłoby do sytuacji w której pracownik już zawierając umowę o pracę zrzekałby się urlopu i godził na wypłatę ekwiwalentu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 grudnia 2006 r. sygn. akt III APa 176/05). Sąd zaznaczył, że w doktrynie wskazuje się, iż sam pracownik nie może zrzec się prawa do urlopu w zamian

za ekwiwalent pieniężny, nie jest on także dla pracodawcy przedmiotem tzw. uprawnienia przemiennego (*facultas alternativa*), oznaczającego możliwość jednostronnego zwolnienia się przez dłużnika z długu przez wykonanie innego świadczenia niż świadczenie główne (K. Baran (red.), Kodeks pracy. Komentarz, wyd. III, WK2016). Z tego względu Sąd uznał, iż postanowienia umowy o pracę w tym zakresie, jako mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy, były nieważne (art. 18 § 2 k.p. oraz art. 152 § 2 i art. 84 k.p. w związku z art. 300 k.p. w związku z art. 58 k.c.), a zatem powód, który w związku z ustaniem stosunku pracy nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego w naturze, nabył prawo do ekwiwalentu pieniężnego za ten urlop, niezależnie od zaliczek wypłaconych w okresie zatrudnienia.

Sąd wskazał, że podniesiony przez pozwanego zarzut potrącenia kwoty stanowiącej równowartość 261,63 euro brutto z tytułu różnicy między wynagrodzeniem, które winien otrzymać powód zgodnie z umową o pracę, a tym które faktycznie otrzymał oraz kwoty 240 zł z tytułu niezwrócenia odzieży roboczej, nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd podkreślił, że ekwiwalent pieniężny należny pracownikowi za niewykorzystany urlop wypoczynkowy podlega ochronie w takim samym zakresie jak wynagrodzenie za pracę (wyrok SN z dnia 11 czerwca 1980 r., I PR 43/80, OSNCP 1980, nr 12, poz. 248) i nie mogą być z niego potrącane bez zgody pracownika wyrażonej na piśmie należności inne niż określone w art. 87 § 1 k.p. (wyrok SN z dnia 29 stycznia 2007 r., II PK 181/06, OSNP 2008, nr 5-6, poz. 64). Potrącenie, o którym mowa w art. 87 § 1 k.p., łączy się z instytucją prawa cywilnego, uregulowaną w art. 498-505 k.c. W drodze potrącenia nie mogą być umarzane wierzytelności, co do których potrącenie jest wyłączone przez przepisy szczególne (art. 505 pkt 4 k.c.). Takim przepisem szczególnym jest art. 87 § 1 k.p. Potrącenie wierzytelności wzajemnej pracodawcy może być dokonane tylko na podstawie tytułu wykonawczego (art. 87 § 1 pkt 1 i 2 k.p.) lub za zgodą pracownika (art. 91 k.p.). Wyjątek od tej zasady dotyczy jedynie zaliczek pieniężnych udzielonych pracownikowi (art. 87 § 1 pkt 3 k.p.), które podlegają potrąceniu bez tytułu wykonawczego i bez zgody pracownika. Przez zaliczki, o jakich mowa w tym przepisie, należy rozumieć kwoty pieniężne wypłacone pracownikowi i pobrane przez niego do rozliczenia przeznaczone przede wszystkim na pokrycie obciążających pracodawcę wydatków związanych z wykonywaniem pracy. Pobrana przez pracownika zaliczka pieniężna jest mieniem powierzonym mu do wyliczenia (art. 124 § 1 pkt 1 k.p.). Pojęcie "zaliczka" nie może być wykładane rozszerzająco (por. wyrok Sądu Najwyższego z 11 czerwca 1980 r., sygn. akt I PR 43/80, OSNCP 1980 z. 12, poz. 248). Nie jest zaliczką część wynagrodzenia wypłaconego pracownikowi na poczet wynagrodzenia przyszłego. Stanowi ono częściowe spełnienie przez pracodawcę świadczenia przed terminem jego wymagalności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2011 r., sygn. akt II PK 256/10 OSNP 2012/13-14/172). Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, iż wypłaconej powodowi kwoty 261,63 euro nie można uznać za zaliczkę, o której mowa w art. 87 § 1 pkt 3 k.p., co uzasadniałoby ewentualne uwzględnienie zarzutu potrącenia. Jednocześnie z uwagi na nieważność postanowień umowy o pracę w zakresie zrzeczenia się przez pracownika urlopu w naturze, nie można było uznać iż wypłacone kwoty stanowiły zaliczkę na poczet wierzytelności, która miałaby powstać z tytułu niewykorzystanego urlopu. Podobnie Sąd ocenił zarzut potrącenia z tytułu niezwróconej odzieży ochronnej. Roszczenie to także nie należy bowiem do roszczeń wymienionych w art. 87 k.p., a tym samym nie mogło być przedstawione do potrącenia.

Sąd zaznaczył, że oceniał postanowienia zawartej umowy o pracę przez pryzmat ewentualnej zgody pracownika na potrącenie z przysługującym mu ekwiwalentem za urlop kwot uiszczonych na jego rzecz na podstawie umowy o pracę. Zgodnie bowiem z art. 91 k.p. należności inne niż wymienione w art. 87 § 1 i 7 mogą być potrącane z wynagrodzenia pracownika tylko za jego zgodą wyrażoną na piśmie. Sąd podkreślił, że oświadczenie woli pracownika wymaga, pod rygorem nieważności, formy pisemnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 października 1998 r., I PKN 366/98, OSNP 1999, nr 21, poz. 684). Wymieniona w tym przepisie zgoda pracownika nie może być blankietowa. Powinna dotyczyć konkretnej, istniejącej wierzytelności. Wyrażenie zgody przez pracownika na dokonanie potrąceń z jego wynagrodzenia za pracę bez świadomości wielkości długu i istnienia przesłanki odpowiedzialności jest zatem nieważne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2004 r., sygn. akt I PK 529/03, MoPr 2005, Nr 1, s. 4). Przy uwzględnieniu powyższych uwag o charakterze ogólnym oraz treści § 1 ust. 1 załącznika do umowy o pracę Sąd uznał, iż nawet przy przyjęciu, iż porozumienie to obejmowało zgodę pracownika na potrącenie, to zgoda ta dotyczyła wierzytelności o nieustalonej wysokości i miała charakter blankietowy, a tym samym nie mogła być uznana za skuteczną.

Sąd, na podstawie świadectwa pracy oraz opinii biegłego, uwzględnił przysługujące powodowi roszczenie w zakresie części ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, tj. za 4 dni. Bezspornym bowiem było, że powód w okresie zatrudnienia u pozwanego nie wykorzystał przysługującego mu urlopu. Wskazano także, iż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przepis art. 171 k.p. ma charakter bezwzględnie obowiązujący w tym sensie, że jeżeli pracownik nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego z powodów w nim wymienionych, to przysługuje mu ekwiwalent pieniężny i to bez względu na przyczynę niewykorzystania urlopu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 1998 r., sygn. akt I PKN 137/98, OSNP z 1999 r., nr 12, poz. 388). Skoro zatem pozwany nie udzielił powodowi urlopu wypoczynkowego, to jest zobowiązany do wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystane 4 dni urlopu wypoczynkowego. Zgodnie zaś z art. 154 § 1 k.p. wymiar urlopu wynosi 20 dni jeżeli pracownik jest zatrudniony krócej niż 10 lat i 26 dni jeżeli pracownik jest zatrudniony co najmniej 10 lat. Powód nie wykazał żeby przepracował okres dłuższy niż 10 lat. Informacja taka nie wynika ani z akt osobowych ani dokumentów załączonych przez strony. Powód mimo wezwania nie stawiał się na rozprawę w dniu 25 lipca 2016 r., a zatem nie można było ustalić tej okoliczności. Z tego względu Sąd przyjął jako podstawę ustalenia wymiaru urlopu w liczbie 20 dni.

W odniesieniu do odsetek Sąd wskazał, że odsetki zasądzono zgodnie z żądaniem pozwu w oparciu o art. 359 k.c. w zw. z art. 481 k.c. w zw. z art. 300 k.p. Orzekając o odsetkach uwzględniono zmianę art. 481 k.c. dokonaną ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1830), która weszła w życie 1 stycznia 2016 r. Sąd miał na względzie, że zgodnie z art. 56 powołanej ustawy zmieniającej do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Zmiana ustawy skutkowałą koniecznością uwzględnienia w wyroku zmiany terminologii i odnotowania, że dochodzone na podstawie art. 481 k.c. odsetki od dnia 1 stycznia 2016 roku – to odsetki ustawowe za opóźnienie.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił roszczenie o ekwiwalent.

W odniesieniu do kwestii wynagrodzenia należnego powodowi za czas jego niezdolności do pracy Sąd wskazał, że zgodnie z art. 92 § 1 pkt 1 k.p. za czas niezdolności pracownika do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną - trwającej łącznie do 33 dni w ciągu roku kalendarzowego, a w przypadku pracownika, który ukończył 50 rok życia - trwającej łącznie do 14 dni w ciągu roku kalendarzowego - pracownik zachowuje prawo do 80% wynagrodzenia, chyba że obowiązujące u danego pracodawcy przepisy prawa pracy przewidują wyższe wynagrodzenie z tego tytułu. Zgodnie z § 2 wskazanego przepisu wynagrodzenie, o którym mowa w § 1, oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i wypłaca za każdy dzień niezdolności do pracy, nie wyłączając dni wolnych od pracy.

W zakresie wynagrodzenia chorobowego, Sąd nie uwzględnił podniesionego przez pozwanego zarzutu potrącenia z tych samych względów co odnośnie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, opierając się na podstawie świadectwa pracy oraz opinii biegłego, uwzględnił przysługujące powodowi roszczenie w zakresie kwoty 381,57 zł brutto, oddalając powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne.

Sąd oddalił w całości roszczenie powoda w zakresie kwoty 600 zł tytułem zwrotu kosztów przejazdu powoda z Polski do Niemiec i z powrotem jako nieudowodnione. W myśl art. 6 k.c., stosowanym na podstawie art. 300 k.p. w sprawach z zakresu prawa pracy, ciężar udowodnienia faktów prawotwórczych, spoczywa na osobie, która wywodzi z nich skutki prawne. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, tzw. onus probandi spoczywa na tym, kto przedstawia określone twierdzenia, a nie na tym, kto im przeczy. W omawianym zakresie, istotną rolę pełnią także przepisy proceduralne, kształtując zasadę tzw. kontryktoryjności postępowania cywilnego. Art. 3 k.p.c. zobowiązuje strony do dawania wyjaśnień, co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiania dowodów. Art. 232 k.p.c. nakłada z kolei na strony obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ciężar dowodu z reguły spoczywa na powodzie aż do momentu wykazania zasadności podnoszonego roszczenia (udowodnienia faktów będących podstawą żądania). Później, następuje jego przesunięcie na stronę pozwaną. Strony w niniejszej sprawie w § 3 załącznika nr 1 do aneksu nr (...) do umowy o pracę z dnia 5 maja 2012 r. ustaliły, iż pozwany pokryje koszty podróży powoda z Polski do miejsca zatrudnienia w Niemczech i z powrotem

(przyjazd i zjazd z kontraktu). Powód nie wykazał jednak jakie koszty poniósł w tym zakresie, w szczególności że jak wynika z zeznań powoda powód do pracy w Niemczech został przewieziony przez pozwanego z terenu Niemiec, a nie miejsca zamieszkania w Polsce. A w zakresie kosztów powrotu powód nie wykazał jaką drogą wrócił, nie przedstawił żadnych dowodów w postaci chociażby biletów autokarowych uzasadniających zwrot poniesionych przez niego kosztów podróży.

Na podstawie art. 477² § 1 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi z urzędu rygor natychmiastowej wykonalności do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda w zakresie punktu 1 i 2.

Rozstrzygnięcie o nieuiszczonych kosztach sądowych tj. nie pobranej opłacie sądowej od pozwu i wydatkach na biegłego w stosunku do pozwanego zapadło na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c. Zgodnie z uzasadnieniem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2007r., sygn. akt I PZP 1/07 nieuiszczony koszt sądowy w postaci opłaty od pozwu pracownika podlega rozliczeniu na podstawie ww. przepisu ustawy o kosztach sądowych i można nim obciążyć pozwanego pracodawcę o ile pozwała na to wynik procesu. Łączna wysokość nieuiszczonych kosztów sądowych to kwota 148 zł opłaty od pozwu i 1.182,89 zł nieuiszczonych wydatków na biegłego. Pozwany przegrał sprawę w 34 procentach, stąd powinien uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Pabianicach kwotę 452,50 zł.

Sąd odstąpił natomiast od obciążania powoda kosztami sądowymi zgodnie z art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 102 k.p.c. biorąc pod uwagę charakter dochodzonych roszczeń.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490) zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów pomiędzy stronami w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań pozwu, uwzględniając fakt, że powód przegrał proces w 66%. Na koszty procesu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego – 450 zł i opłata od pełnomocnictwa 17 zł.

Apelację od powyższego wyroku **złożył pozwany**, zaskarżając wyrok w punktach 1-2 oraz 4-7.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił :

1) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 2.33 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej i swobodnej oceny materiału dowodowego, tj. opinii biegłego z października 2015r. oraz lutego 2016r.. zeznań pozwanego z dnia 23 czerwca 2015r.. załącznika nr 1 do aneksu nr (...) o pracę z dnia 5 maja 2012 r. polegający na ustaleniu, że wypłacona powodowi kwota 261,63 euro nie zaspokoila roszczenia powoda o zapłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz świadczenia z tytułu niezdolności do pracy podczas gdy z zebranego materiału dowodowego wynika, że powyższa kwota została pozwanemu wypłacona oraz zaliczona zgodnie z umową oraz na skutek zarzutu potrącenia na poczet ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 171 w zw. z art.18 , art.300 k.p. i art . 353¹ k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że na gruncie niniejszej sprawy nie było dopuszczalne wypłacanie przez pozwanego równowartości przysługującego powodowi proporcjonalnego wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy po każdym przepracowanym miesiącu zgodnie z przysługującym mu wymiarem.

3) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art 87 k.p. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że na gruncie niniejszej sprawy zgłoszony przez pozwanego zarzut potrącenia wypłaconej powodowi kwoty 261,63 euro z wierzytelnościami powoda zgłoszonymi w pozwie nie był skuteczny i nie doprowadził do umorzenia wierzytelności powoda.

Na podstawie art.386 § 1 k.p.c. wniósł o :

1) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości.

2) zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za I instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz/ kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelujący podkreślił, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia, a także pewnego poziomu świadomości prawnej oraz, że gdyby Sąd I instancji dokonał oceny dowodów zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, to musiałby dojść do przekonania, że dowody zgromadzone w niniejszej sprawie pozwalają na przyjęcie, że wypłacona powodowi kwota 261.63 euro zaspokoila roszczenia powoda o zapłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oraz świadczenia z tytułu niezdolności do pracy. Zgodnie bowiem z treścią załącznika nr 1 do aneksu nr 1 umowy o pracę z dnia 5 maja 2012r. powód i pozwany umówili się na bieżące naliczanie równowartości przysługującego powodowi proporcjonalnego wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy po każdym przepracowanym miesiącu zgodnie z przysługującym mu wymiarem. Świadczenie to było wypłacane jako równowartość zaliczki na poczet świadczenia urlopowego. Zgodnie z ostatnim zdaniem § 1 pkt 1 powyższego załącznika rozliczenie to wyczerpywało roszczenie powoda w stosunku do pozwanego z tytułu należnego urlopu wypoczynkowego za okres pracy objęty umową. W przedmiotowej sprawie, poza sporem pozostawał również fakt wypłacenia powodowi kwoty 261,63 euro, która zgodnie z opinią biegłego zasadniczą i uzupełniającą, wyczerpała, po dokonanej kompensacie, roszczenie powoda z tytułu należnego ekwiwalentu za urlop oraz wynagrodzenia za czas choroby, a okoliczność ta znalazła także potwierdzenie w zeznaniach pozwanego złożonych na rozprawie w dniu 23 czerwca 2015r. przed Sądem Rejonowym w Pabianicach. Apelujący wskazał, że wskazany powyżej sposób wypłacania świadczenia z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego został zaaprobowany przez Sąd Najwyższy, który w zachowującej aktualność uchwale z dnia 8 lipca 1999 r. (sygn. akt III ZP 10/99) wskazał, że „zgodnie z art. 18 k.p. (...) pełni funkcję gwarancji nienaruszania umową standardów wynikających z przepisów kodeksu pracy, przy równoczesnej swobodzie kształtowania w umowie warunków zatrudnienia w sposób korzystniejszy dla pracownika. Przepis ten utrzymuje zatem zasadę uprzywilejowania pracownika, polegającego na tym, że tylko postanowienie mniej korzystne dla pracownika niż przepisy prawa pracy są nieważne (obok postanowień, które kolidują z normami ściśle bezwzględnie obowiązującymi), natomiast pozostałe postanowienia są ważne. I tę zasadę należy zatem stosować także przy wykładni art. 171 k.p., który to przepis ma istotne znaczenie przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy. Apelujący podkreślił, że wprawdzie zgodnie z art. 132 § 1 urlop wypoczynkowy jest uprawnieniem pracownika do okresowego odpłatnego zwolnienia od pracy, stanowi formę prawa pracownika do wypoczynku i służy regeneracji jego sił z czego wynika zasada przysługiwania urlopu w naturze, to jednak występują sytuacje, w których - z uwagi na niemożność wykorzystania urlopu w naturze - pracownikowi przysługuje zamiana prawa do urlopu w naturze na ekwiwalent pieniężny. Dotyczy o także urlopów zaległych. Odnoszący się do tej kwestii art. 171 k.p. wymienia kilka sytuacji, zaistnienie których powoduje po stronie pracownika powstanie prawa do ekwiwalentu pieniężnego za nie wykorzystany urlop. Nic oznacza to jednak, iż w praktyce nie mogą wystąpić inne sytuacje, w których pracownik nie może wykorzystać urlopu wypoczynkowego w naturze. (...)Strony stosunku pracy mogły umówić się, że pracownicy otrzymają ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop. Przepis art. 171 § 1 k.p. nie wyklucza takiej możliwości. Stanowi on bowiem tylko gwarancję prawa pracownika do ekwiwalentu pieniężnego za nie wykorzystany urlop w sytuacjach w nim wymienionych. Natomiast nie ogranicza możliwości wypłacenia ekwiwalentu pieniężnego za nie wykorzystany urlop w innych sytuacjach - zgodnie z wolą stron stosunku pracy, a wypłacona w takiej sytuacji kwota nie traci charakteru ekwiwalentu pieniężnego za urlop. Apelujący podniósł, że niewątpliwie wolą stosunku pracy było ustalenie, że powód wyraża zgodę na bieżące naliczanie równowartości przysługującego mu proporcjonalnego wynagrodzenia urlopowego, po każdym przepracowanym miesiącu, zgodnie z przysługującym mu wymiarem.

W ramach zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego, tj. art. 87 k.p. apelujący wskazał, że mimo jego literalnego brzmienia, zgodnie z przyjętym w orzecznictwie poglądem, przepis ten stosuje się również do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy. W ocenie pozwanego spełnione zostały wszystkie przesłanki, od których spełnienia

ustawodawca uzależnił skuteczność podniesienia zarzutu potrącenia, dlatego niezrozumiałym dla pozwanego było podjęcie przez Sąd I instancji rozstrzygnięcia na mocy którego zasądził na rzecz powoda kwoty 615,62 zł oraz 381,57 zł tytułem ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy oraz świadczenia za czas choroby. Apelujący wskazał, że w toku postępowania pozwany podniósł zarzut potrącenia przysługującej mu względem powoda wierzytelności o wartości 261,63 euro z wierzytelnością przysługującą powodowi wobec pozwanego w wysokości zasądzonej zaskarżonym wyrokiem.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem orzeczenie Sądu Rejonowego jest prawidłowe i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i w obowiązujących przepisach prawa.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je jako własne. Podziela również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany.

Brak jest uzasadnionych podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji prawa procesowego poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie sprzecznych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd dokonuje oceny wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów, mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (tak np. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu orzeczenia z 11 lipca 2002 roku, IV CKN 1218/00, LEX nr 80266). Ramy swobodnej oceny dowodów są określone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnym poziomem świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (tak też Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach, np. z dnia 19 czerwca 2001 roku, II UKN 423/00, OSNP 2003/5/137). Poprawność rozumowania sądu powinna być możliwa do skontrolowania, z czym wiąże się obowiązek prawidłowego uzasadniania orzeczeń (art. 328 § 2 k.p.c.).

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, iż sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. W ocenie Sądu Okręgowego dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego w postępowaniu materiału dowodowego jest – wbrew twierdzeniom apelującego – prawidłowa. Zarzuty skarżącego sprowadzają się w zasadzie jedynie do polemiki ze stanowiskiem Sądu i interpretacją dowodów dokonaną przez ten Sąd i jako takie nie mogą się ostać. Apelujący przeciwstawia bowiem ocenie dokonanej przez Sąd pierwszej instancji swoją analizę zgromadzonego materiału dowodowego.

W odniesieniu do podnoszonej przez apelującego kwestii naruszenia przez Sąd I instancji art. 171 k.p. w zw. z art. 18, art. 300 k.p. i art. 353¹ k.c. wskazać należy, iż ekwiwalent pieniężny o jakim mowa w art. 171 k.p. jest jednorazowym świadczeniem ze stosunku pracy, będącym niejako surogatem urlopu wypoczynkowego. Co jednak istotne, jak słusznie wskazał Sąd I instancji, prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy jest wyjątkiem od prawa pracownika do wykorzystania urlopu w naturze, a zwolnienie się pracodawcy z obowiązku udzielenia urlopu w naturze przez zapłatę w to miejsce ekwiwalentu pieniężnego w innych sytuacjach niż przewidziane prawem jest niedopuszczalne. W ocenie Sądu Apelacyjnego strony przedmiotowej umowy o pracę nie mogły, poprzez zawarcie stosownego aneksu, niejako z wyprzedzeniem ustalić, że pracownik z należnego mu urlopu wypoczynkowego nie skorzysta, a za ten czas otrzyma wynagrodzenie. Co prawda apelujący powołuje się na art. 300 k.p. w zw. z art. 353¹ k.c., ale podkreślić należy, że zasada swobody zawierania umów doznaje istotnego ograniczenia na gruncie prawa pracy. Stronom umowy o pracę nie przysługuje bowiem niczym nieograniczona swoboda w kreowaniu treści stosunku pracy, gdyż jest ona limitowana przez naturę tego stosunku prawnego, ustawę oraz zasady współżycia społecznego.

Na gruncie rozpatrywanego art. 171 k.p. wskazać należy, iż prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop nabywa się w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, a tym samym, nabycie prawa do urlopu zależy od spełnienia dwóch przesłanek tj. rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy (przy czym nie jest tu istotny ani sposób rozwiązania stosunku pracy ani jego przyczyna) oraz posiadania przez pracownika niewykorzystanego, przysługującego mu urlopu. Wyliczenie przypadków, w których należy się pracownikowi ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, należy uznać zatem za wyczerpujące, tzn. przepisy nie dopuszczają wypłaty ekwiwalentu w żadnych innych przypadkach. Nie można więc czynić żadnego odstępstwa od art. 171 k.p. w kierunku poszerzenia przypadków wypłaty ekwiwalentu i to zarówno jeżeli chodzi o urlop bieżący, jak i urlop zaległy, ponieważ przepisy nie wprowadzają w tym zakresie żadnego rozróżnienia (por. wyrok SN z dnia 24 stycznia 1974 r. III PRN 41/73, (...) 1975, nr 4, s. 75). Ekwiwalent pieniężny nie może zostać wypłacony w innych okolicznościach nawet na wniosek pracownika – nie będzie bowiem skuteczne zrzeczenie się przez pracownika naturalnego wykorzystania urlopu w zamian za ekwiwalent pieniężny. Zamiana taka – czy to z inicjatywy pracownika, czy pracodawcy – będzie potraktowana jako pogorszenie sytuacji pracownika w stosunku do tego co przyznają mu przepisy prawa pracy i pozostanie w sprzeczności z art. 18 a także art. 152 k.p. Podkreślić zatem należy, że pracownik nabywa prawo do ekwiwalentu pieniężnego w dacie rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, a więc w momencie jego ustania. Ekwiwalent pieniężny „konsumuje” zatem okres niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego (por. wyrok SN z dnia 18 lutego 1980 r. I PRN 6/80, OSNCP 1980, nr 9, poz. 175).

W odniesieniu do potrącenia, o jakim mowa w art. 87 § 1 k.p. wskazać należy, że Sąd Apelacyjny podziela stanowisko zaprezentowane przez Sąd I instancji. Jednocześnie Sąd Apelacyjny pragnie podkreślić, że pojęcie „potrącenia” ma w prawie pracy szerszy zakres znaczeniowy niż w prawie cywilnym. W prawie cywilnym pojęcie „potrącenia” oznacza wzajemne umorzenie wierzytelności do wysokości wierzytelności mniejszej, gdy dwie osoby są jednocześnie wobec siebie wierzycielami i dłużnikami. Do potrącenia dochodzi bądź w drodze umowy wierzycieli (potrącenie umowne), bądź w sposób wskazany w ustawie (potrącenie ustawowe). Potrącenie ustawowe zostało uregulowane w art. 498 i n. ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny. Artykuł 498 § 1 k.c. stanowi, że gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy oznaczone co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym. Potrącenia ustawowe dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie (art. 499 k.c.). Potrącenie umowne jest dopuszczalne w ramach ogólnych przepisów o swobodzie umów. Potrącenie w znaczeniu cywilnoprawnym nazywa się w doktrynie prawa pracy „potrąceniem właściwym”, dla odróżnienia go od potrącenia dokonywanego w wyniku zajęcia wynagrodzenia w sądowym lub administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym.

W stosunkach pracy nie mają zastosowania przepisy kodeksu cywilnego o potrąceniu ustawowym. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, reguluje bowiem w całości dokonywanie potrąceń z wynagrodzenia za pracę i znacznie wężiej niż kodeks cywilny określa dopuszczalność potrącenia ustawowego właściwego. Pracodawca może jednostronnie potrącić z wynagrodzenia: a) zaliczkę pieniężną udzieloną pracownikowi (art. 87 § 1 pkt 3 k.p.), b) karę pieniężną za naruszenie porządku i dyscypliny pracy (art. 87 § 1 pkt 4 k.p.), c) kwoty wypłacone w poprzednim terminie płatności za okres nieobecności w pracy, za który pracownik nie zachowuje prawa do wynagrodzenia (art. 87 § 7 k.p.). Umowne potrącenie właściwe zostało zaś w kodeksie pracy dozwolone w sposób wyraźny w art. 91 k.p., który stanowi, że inne należności niż wymienione w art. 87 § 1 i 7 k.p. mogą być potrącane z wynagrodzenia za zgodą pracownika wyrażoną na piśmie.

Reasumując, rozumienie „potrącenia” w myśl przepisów kodeksu cywilnego jest niedopuszczalne na gruncie prawa pracy. Zasądzone zaś od pozwanego na rzecz powoda kwoty są zgodne z ustalonym przez Sąd I instancji stanem faktycznym.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie **art. 385 k.p.c.** oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

S.B.